

Hvorfor er det ikke akseptert å si «walla» på Dagsrevyen når dialekter er lov?

Yvonne Ruyter. Kunsthistoriestudent ved Universitetet i Oslo, samfunnsdebattant og DJ

1. des. 2021 12:0. Sist oppdatert 1. desember 2021.

Å fremstille kebabnorsk som «inadekvat norsk» gjenspeiler et begrenset og unyansert syn.

Dette er et debattinnlegg. Eventuelle meninger i teksten står for skribentens regning. Hvis du ønsker å delta i debatten, kan du lese hvordan [her](#).

«Legg bort kebabnorsken!» skriver forfatter Rina Sunder i et [debattinnlegg i Aftenposten](#). Dette er en veldig lite fremoverlent holdning.

Det ligger langt mer enn dårlige norskkunnskaper bak språkbruken.

Gjennom slangen, sosiolekten eller [multietnolekten](#) kebabnorsk er ungdommer med på å skape egen identitet. Å fremstille kebabnorsk som «inadekvat norsk» gjenspeiler et begrenset og unyansert syn på ungdommers språklige praksis.

En slik oppfatning av kebabnorsk og dem som bruker det, er ikke et isolert fenomen. Det er et eksempel på bredere sosiale tendenser som handler om språk, identitet, mangfold og integrering i Norge.

Trækker i kebabsalaten

Mangfoldsdebatten befinner seg på mange måter i en mellomfase preget av tvetydighet. Samfunnet blir på den ene siden mer mangfoldig, og forståelse for andre kulturer og situasjoner øker. Samtidig undergraver krefter i samfunnet den likestillende diskursen. Kebabnorskdebatten er et eksempel på en spenning i samtalen om mangfold og likestilling.

Sunder har helt rett når hun sier at språk er makt. Psykologiprofessor Rolv Mikkel Blakar har som utgangspunkt at språk er makt og del av det sosiale og politiske spillet. For meg understreker det hvor viktig det er ikke å skape en todeling mellom norsk og kebabnorsk, hvit og ikke-hvit, «oss og dem».

Historisk er språk blitt brukt for å skape skiller mellom mennesker. Nettopp fordi språk er større enn kommunikasjon, som en del av ens identitet. Og ved å trække på språk, dialekter, etnolekter eller sosiolekter som kebabnorsk, trækker man også på de menneskene som bruker dem. Dermed trækker Sunder i kebabsalaten.

Reelt, strukturelt problem

«Kebabnorsk er ikke godt nok i GK», uttalte PR-byråleder Hans Geelmuyden til [Kampanje](#). Sunder har uttalelser som «Kebabnorsk er ikke greit», «Kebabnorsk er ikke veien å gå dersom målet er å tilkjempe seg en større plass i samfunnet» og «Å velge bort kebabnorsk er et viktig valg på veien til drømmejobben».

Dette avdekker holdninger som representerer maktstrukturer basert på sosial bakgrunn, tilhørighet og etnisitet. Et helt reelt, strukturelt problem. Det er språk- og dialekt-hierarkiet som må endres. Ikke kebabnorsken og hvem som snakker det.

Andreas Østbys [ordbok for kebabnorsk](#), romaner som «Alle utlendinger har lukka gardiner» av Maria Navarro Skaranger og «Tante Ulrikkes Vei» av Zeshan Shakar, og serien «Førstegangstjenesten» på NRK er med på normalisere kebabnorsken og bryte ned fordommer. «Nå som også språket vi snakker, er akseptert, så føler jeg ikke at vi blir satt i bås lenger», sa skuespiller Serhat Yildirim [i et NRK-intervju](#).

Hvorfor er det ikke akseptert å si «walla» på Dagsrevyen eller Dagsnytt 18 når dialekter og aksenter er lov? Det hadde vært mer fremoverlent å problematisere det, heller enn å ta til orde for å legge fra seg kebabnorsken.

«De andre»

At innvandrerungdom eller personer med innvandrerbakgrunn ikke behersker norsk, er en overdrevet stereotypi. Språkkunnskaper vil variere blant disse menneskene på lik linje med resten av befolkningen. Karakteren «Ola Halvorsen» i «Førstegangstjenesten» er en parodi på norsk ungdom som anvender kebabnorsk, og et eksempel på at flere enn tidligere, både med og uten innvandrerbakgrunn, bruker kebabnorsk som slang.

Det finnes ikke et én-til-én-forhold mellom hvordan man ser ut og hvordan man snakker i flerspråklige miljøer. Selv om kebabnorsken vokste frem blant ungdom i flerspråklige miljøer, snakkes kebabnorsk nå av unge uavhengig av bakgrunn. Dermed blir det feil å beskrive unge med innvandrerbakgrunn som én gruppe og posisjonere dem som de etnisk «andre».

Som språkforsker Bente Svendsen skriver i «En språkideologisk forhandling om sosial identitet»: Man objektiviserer bestemte representasjoner av en språklig og sosial virkelighet ved å typifisere språk og språkbrukere.